

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedév. . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM.

Héjjas és hős társai szabadok Rendes bírói eljárásnak van helye

Daruváry igazságügyminiszter utasította a budapesti ügyészség vezetőjét, hogy a Héjjas Iván és társai ügyében politikai befolyástól mentesen, legjobb belátása szerint járjon el.

Az ügyészség a következő végzést hozta:

A királyi ügyészség, miután egy találja, hogy Héjjas Iván, Bónis Arkangyal, Petrisevich Horváth Béla dr., Lévy Ferenc, Pleszkács Ferenc, Neleg László és Erős Géza bűnösségének bebizonyítása hosszabb időt venne igénybe, amely ellenkezik a statáriális eljárás szabályaival, a *rendes bírói eljárás alá utalja* ezeknek ügyét és miután fogvatartásukat nem találja indokoltnak, valamennyit *szabadlábra helyezi*.

Ellenben a vizsgálati fogságot fenntartja Osvath Zoltán, Juhász Lajos, Fodor Lajos, Balló Ferenc és Broud István terheltek ellen, akiknek cselekménye az előbb említettekénél súlyosabb beszámítás alá esik és így személyüknél fogva további fogvatartásuk indokolt. Ezeknek ügyét is az ügyészség a *rendes eljárás alá utalja*.

Budapest, július 27. A budapesti kir. ügyészség ma 2 órakor hirdette ki a pestvidéki kir. ügyészség fogházában a nyugatmagyarországi eseményekkel kapcsolatban letartóztatottak előtt végzését. E végzés szerint a budapesti kir. ügyészség a nyugatmagyarországi eseményekkel kapcsolatosan letartóztatottak ellen nem látja szükségét fennforogni

a statáriális eljárásnak, ezért valamennyi ez ügyben szereplő gyanúsított ügyét *rendes bírói eljárásra utasítja*.

Budapest, jul. 27. Ma déli 1 órakor Héjjas Ivánt és társait szabadon bocsátották, amely körülmény egyes körökben nagy örömet, destruktív körökben annál nagyobb izgalmat és elégedetlenséget keltett.

Szombathely, július 27. A nyugatmagyarországi szabadságharc lefolyásával kapcsolatban a rendőrség letartóztatta Renner Oszkár máv főfelügyelőt és Úveges Karoly déli vasuti főfelügyelőt. A szombathelyi vasutasok között nagy elkeseredést váltott ki a letartóztatás ügye és a vasutasok aláírásokat gyűjtve foglaltak állást a letartóztatás ellen.

A letartóztatott vasutasok érdekében sztrájkot akarnak kimondani. Ülést tartottak ez ügyben és értesítették a budapesti kerület vasutasait is. Nem törődve azzal, hogy statáriális eljárást hoztak az illetékesek kilátásba a sztrájkvezetőkkel szemben.

Az ülésen azonban határozathozatalra már nem került sor, mert a fenyegető hangulat miatt a vasutas felkelőket szabadlábra helyezték időközben.

Értesülésünk szerint a szombathelyi vasutasok nagy ünneplésben kívánják részesíteni hős társaikat és ennek az ünneplésnek kerete között demonstrálnak Nyugatmagyarország visszacsatolása mellett.

Fontos törvényjavaslatok előkészületen

A földadó felemeléséről szóló törvényjavaslat, amelyet a liberális sajtó az egységspárt megbontására igyekezett felhasználni, már teljesen elkészült, úgyhogy annak a bizottsági tárgyalása is ki van tűzve. Kállay Tibor pénzügyminiszter más irányú elfoglaltsága miatt a mai ülésen nem terjeszthette be ezeket a javaslatokat. A javaslat benyújtása így a holnap délelőtti ülésre marad.

Budapest, jul. 27. Kállay Tibor pénzügyminiszter ma nyújtotta be a

földadóról, házadóról, kereseti adóról és társulati adóról szóló törvényjavaslatokat, úgyhogy ezek rövidesen a nemzetgyűlés plénuma elé kerülnek. A bizottsági tárgyalást már ki is tűzték, agrárius körökben a földadóról szóló javaslat igen nagy izgalmat váltott ki. Az elégedetlenkedők, élükön Gadt Gasztonnal, igyekeznek hangulatot teremteni a javaslat ellen. A kormányt támogató pártok túlnyomó nagyrésze azonban a javaslat elfogadását biztosítja.

Még egy napot elvesz a vita

A nemzetgyűlés délutáni ülését még mindig az indemnitási vita foglalta le, amennyiben váratlanul újabb négy ellenzéki szónok iratkozott fel és pedig Bogya János, Szakács Andor, Rothenstein Mór és Peidl Gyula. Kormánypárti szónok ezidőszerint már nincs feliratkozva, ennek következtében az indemnitási vita még a holnapi napot is igénybe veszi. A

miniszterelnök és a pénzügyminiszter nyilatkozata valószínűleg csak holnap délutánra várhatók.

Friedrich István kifejtette, hogy a megszállás előtt semmiféle összeköttetésben nem állott a volt Friedrich kormány a románokkal, sem az ugynevezett Fehér ház tagjai nem tárgyaltak a románokkal. Erről sem a Fehér háznak, sem a volt Fried-

rich-kormánynak tudomása nincsen.

A tanácskozás végeztével Friedrich István a következőket mondotta:

— Elhatároztuk, hogy az egész kérdést a jövő hét keddjén feltárjuk a nemzetgyűlésen. Elsőnek Bethlen István gróf, azután Pekár Gyula, Heinrich Ferencz, Csilléry András s azután én szólok fel. Sándor

Pál ugyanis megtámadta a keresztyény irányzatot, azt mondotta, hogy bűnben született.

Mint értesülünk Bethlen István gróf miniszterelnök a holnapi nap folyamán válaszol Sándor Pálnak az oláh megszállás előzményeire vonatkozó interpellációjára, majd Heinrich Ferenc, Csilléry András és Pekár Gyula szólalnak fel.

Ki a bűnös az oláh megszállásban?

A nemzetgyűlés mai ülése alatt Pekár Gyula, Friedrich István, Csilléry András és Heinrich Ferenc nemzetgyűlési képviselők, valamint Schnetzer Ferenc volt hadügyminiszter értekezletet tartottak, amelyre meghívták Bethlen István gróf miniszterelnököt és Bánffy Miklós gróf

külgügyminisztert is. Az értekezleten a *román invázió* ügyét tárgyalták és elhatározták, hogy Pekár Gyula, Csilléry András és Friedrich István a nemzetgyűlés keddi ülésén napirend előtt fogják tájékoztatni a nyilvánosságot a román megszállás részleteiről.

A parlamenti sajtótudósítók sérelme

A parlament folyosóján nagy az élénkség, még mindig a tegnapi esetet tárgyalják, bár a megtett intézkedések következtében már régen napirendre térhetek volna felette. Az ellenzék mesterségesen tartja fel színen a kecskeméti küldöttség ügyét. A ma reggeli lapok erősen kiszínezték a tegnapi incidenst.

A nemzetgyűlés háznagya a tegnapi esettel kapcsolatban elrendelte, hogy ezentul legfeljebb 10 tagu küldöttség jelenhet meg a Házban és pálcá, vagy ernyő nem lehet náluk.

A Magyarországi Ujságírók Egyesülete tegnap választmányi ülést

tartott, amelyen tárgyalták Eckhardt Tibor sajtófőnöknek a destruktív sajtó megrendszabályozására vonatkozó indítványát. A választmányi ülést nem szabályszerűen hívták össze, mert a keresztyén ujságírók meghívást nem kaptak, így tehát a destruktív sajtó munkatársai egészen a maguk körében foglalkoztak az indítvánnyal és a parlamenti tudósítók szindikátusát felszólították állásfoglalásra. A parlamenti ujságírók azonban nem sok kedvet éreznek ahhoz, hogy a törvényhozás munkájába kívülről avatkozzanak bele, mert ez könnyen félreértésekre adna okot.

Vihar a nemzetgyűlésen

Sopron szocialista képviselője megbotránykozta a nemzeti érzést

Huszár Károly alelnök 10 óra után nyitotta meg a nemzetgyűlés mai ülést. Napirend szerint az indemnitás folytatódólagos vitája következik. Az első felszólaló

Hébelt Ede:
 Foglalkozik a miniszterelnök beszédével, kifogásolja, hogy a kivételes hatalmat meghosszabbították, jóllehet arra szükség nincs. Követeli annak megszüntetését. Az inter-

náló táborról és az internálásokról hosszabban beszél.

Viczián államtitkár: A szociáldemokraták meghívást kaptak az internálások revíziójáról folytatott tárgyalásra, de visszautasították a meghívást.

Hébelt: Fent jártam az államtitkár urnál és ön le akart engem tartóztatni.

Viczián: Ez nem igaz!

Hébelt meggyanusította a magyar bíróságot

A dologház ügyével kapcsolatban azt fejtegeti, hogy azokról, akik éhségstrájkba fogtak, azt állítja, hogy hatóság elleni erőszakot követtek el. A toloncházban levőktől levelet kapott, amelyben azt kéri, hogy helyezték át őket a zalaegerszegi táborba. Három esztendő tapasztalata kényszeríti arra, mondotta, hogy a magyar bíróságot támadja.

Kuna P. András: Kikérem magamnak, hogy a magyar bíróságot meggyanusítsa.

(Nagy zaj a jobb oldalon, az elnök csendet kér.)

Hébelt: Kétségbe vonja a magyar bíróság függetlenségét. A bíróság a kormánytól függ. Lehet-e független az a bíró, ki a legnagyobb mértékben elfogult.

Propper: Kész ítéllettel mentek a tárgyalásra.

Elnök: Proppert rendreutasítja és kikéri, hogy a magyar bíróságot ilyen színben tüntesse fel.

Kuna P. András: (Magától kikelve kiáltja Propper felé) Nem lehet tünni, hogy a magyar bíróságot így beakarják szennyezni! A magyar bíróságot is le akarják járatni!

Hébelt: A Friedrich-féle gyorsí-

tott eljárás alkalmazásával kapcsolatban azt mondja, hogy a bíróság tulteszi magát a törvényeken és semmiben sem különbözik a forra-

Epekedés az „emigránsok” után

Felkiáltások a kormánypárton: Elég volt már belőlük!

Hébelt: Ha a kurzus alatt történt kijelentéseket a jogos védelem kategóriájába lehet sorozni, az emigránsok írásait is így kell elbírálni. Ha az emigránsok nem irtak volna, ma nem volnánk a konszolidáció terén ott, ahol vagyunk. Az emigránsok e téren határozott eredményekre mutathatnak rá.

Elnök: A képviselő ur tulmegy a határon. Nem lehet olyasmit mondani, hogy az emigránsoknak a konszolidáció terén eredményeik vannak.

Felkiáltások: Bűneik vannak!

Hébelt: Lehet, hogy olyan dolgokat is irtak, melyek nem feleltek meg a valóságnak.

Erdélyi Aladár: Csak olyanokat irtak.

Hébelt: Az emigránsok hazatérését az akadályozza, hogy apró-cseprő ügyek vannak folyamatban ellenük.

A numerus clausus fáj a munkásoknak?

A debreceni egyetem üdvözölte a tanácsköztársaságot.

Attér a numerus clausus kérdésére. Megállapítja, hogy az nem más, mint egy lépés a falankszter kiépítése felé. Az országnak nem áll érdekében, hogy külföldön költsek el ifjaink a magyar pénzt, továbbá a külföldi egyetemeket végzett ifjak mélyebb tudásra tesznek szert, mint a hazai egyetemen tanuló ifjak, akik nem tanulnak.

Vass miniszter közbeszól: Ezt kikérem a magyar egyetemi ifjuság nevében. Ezt vonja vissza.

Közbeiktások balról: Nem tanulnak, sztrájkot törnek.

Közbeszólások baloldaltól: Ólmos botokkal tanulnak.

Botrány a „meggyőződéses pacifista” körül

Hébelt: Végezünk a kizsákmányolás megakadályozása.

Közbeiktások: Oroszországban is ez a cél.

Hébelt: Igen, ez a végcél, csak hogy ott rossz eszközökkel dolgoznak. Meggyőződéses pacifista vagyok. Még a haza védelmére sem szabad emberéletet feláldozni.

Ezekre a szavakra **óriási zaj** tör ki a jobboldalon. **Közbeiktások:** Nincsen hazája, hazaárulás, így rontják az ifjuságot. A kommunisták is azt mondták.

Hébelt: Azt tartom, hogy kényeszeríteni nem szabad az embereket életük feláldozására.

Az **elnök** az óriási zajban ismételtén felkéri a képviselőket nyugodt magatartásra.

A jobboldalról heves **felkiáltások** hangzanak el: Ezt nem lehet hallgatni. Ilyent nem lehet magyar parlamentben mondani.

Elnök: A szónoknak jogában áll külön véleményét előadni. Tessék meghallgatni a szónokot.

Közbeiktások balról: Már az is izgatás, hogy az emberi élet szent?

Az **elnök** kéri különösen a bal oldalt, hogy a tanácskozás lehetőségének kedvéért maradjanak csendben.

Hébelt: Haza alatt nemcsak a rögöt érti, hanem az emberi életet.

Közbeiktások jobbról: Hadsereg elleni izgatás! Kommunista!

Hébelt: En azt mondom, hogy az emberi életet nem szabad semmiféle célokra felhasználni. Csodálkozom

dalmi bíróságoktól. A börtön igazgatóságokat és a börtönöröket embertelenséggel vádolja. Ezután attér az emigránsokra.

Urbanovics János: Szép kis apró-cseprő ügyek!

Harsányi Gábor: Maradjanak csak ott, ahol vannak.

Urbanovics: Nincs rájuk szükség.

Hébelt: Hivatkozik egy zsidó egyetemi tanarra, aki semmit sem követett el és mégsem jöhet haza. Ugy látszik, a kurzus emberei félnek az okos emberektől. (Ellentmondások.)

Erdélyi: Csak a gonosz emberektől félünk.

Hébelt: Az országnak szüksége van arra, hogy az emigránsok hazajöjjenek.

Urbanovics: Hogy megint kommunizmus legyen?

Hébelt: Ezt nem emberek csinálják. (Felkiáltások a kormánypárton: Hát talán angyalok?)

Hébelt: Nem emberektől, hanem a nemzetközi kérdésektől függ.

Hébelt: Mint szemináriumi tanár tényeket tud felhozni arra, hogy a protekción még ezen a téren is érvényesül. Ki kell jelentenem, hogy a magyar egyetemi ifjuság 99%-a nem tanul.

Vass miniszter: Ez nem áll. Én megneveztem az indexeket.

Hébelt: A jövőendő társadalmat nem úgy kell előkészíteni, hogy bizonyos elemeket kizárunk a versenytől. A szocializmus csak a kizsákmányolás lehetőségét akarja megszüntetni.

Közbeiktások jobbról: Mi is ezt akarjuk.

Az **elnök** kéri a képviselőket, maradjanak nyugodtan a tanácskozási képesség érdekében.

azon, hogy a keresztény kurzus, Jézus evangéliumának hívei, hogy akadhatnak meg ezen, amikor az ő ik parancsokat azt mondja, hogy ne ölj.

Közbeiktások a jobboldalról: A hazaért még ölni is kell. Hát akkor, hogy foglaljuk vissza Magyarországot?

Közbeiktások balról: Itt voltak tegnap a nagy harcosok Kecskemérről.

(Óriási zaj tör ki a jobboldalon. A szónok egyetlen szavát sem érti, a képviselők egymásfelé kiabálnak, mire az **elnök** az ülést felfüggeszti.)

Szünet után **Hébelt** folytatja beszédét: A tranoni békeszerződésről beszél.

Hiri György: Önöknek köszönhetjük a trianoni szerződést is!

Varsányi Gábor: Önök csinálták.

Esztergályos: Ne rágalmazzanak.

Erdélyi Aladár: Jogosan mondják.

Hébelt: Nem szabad figyelmen kívül hagyni egyes rendelkezéseket, mint például a kisebbség védelméről szóló rendelkezést.

Karafiath Jenő: Nagyon jól néz ki ez a gyakorlatban!

Hébelt: Az amnesztiát szükségtelennek tartja. Helyteleníti a politikai kivégzéseket, pedig az utóbbi időben sok kémet végeztek ki.

Felkiáltások a kormánypárton: Nagyon helyes! Valamennyi hazaáruló volt.

Hébelt: Nem tartom helyesnek,

mert ezek az esetek teljesen lényegtelenek voltak.

(Nagy ellentmondás a kormánypárton és a középben.)

Dobóczy Dezső: Hazaárulókat védelmez!

Ráday Gedeon: Szégyen itt ilyet mondani!

Hiri György: Sopron szégyelje magát!

Varsányi Gábor: Kellett ez neked Sopron?

Gömös Gyula: Sopron józanabb, mint ön.

Hébelt: A kémkedést nem lehet halállal büntetni.

(Nagy zaj: Ki kell dobni, be kell csukni!)

Szabó Dezső: A megzavarodott fantasztá.

Erdélyi Aladár: Kémeket véd a magyar parlamentben! Ilyet még nem hallottunk!

Ráday Gedeon: Ezt nem lehet végighallgatni.

(A zaj állandóan nő. **Felkiáltások a kormánypárton: Újjon le! Újjon le!**)

Szabó Dezső: Meg van zavarodva.

Hébelt: Ilyen hangon nem lehet beszélni.

Az **elnök** állandóan cseppet, de a nagy zajban nem képes rendet teremteni és az ülést felfüggeszti.

(A zaj a szünet alatt is tovább tart.)

Esztergályos János: Mesterségesen zavart csinálnak.

Reischl Richárd: Disznóság, gyalázat ilyeneket mondani.

Létesítsünk termelő szövetkezeteket

Hercegh Béla kijelenti, hogy Hébeltnek az imént elmondott beszéde, a beszéd hangja, nem méltó a nemzetgyűléshez. Ez a beszéd mindent beszennyez, ami nekünk drága és szent. Nem akar vele hosszasan foglalkozni.

Felkiáltások: Nem is érdemi meg!

Hercegh: . . . mert a nemzetgyűlésre sokkal nehezebb és fontosabb feladatok megoldása vár. A **többtermelés** fokozására azt ajánlja, hogy állítsunk fel mi is **termelő és értékesítő szövetkezeteket**, amelyeknek klasszikus példait Daniában látjuk. Magyarország általában mindig kevesebbet termel, mint a nyugati államok és ezért szükséges minden eszközzel arra törekedni, hogy termelésünket fokozzuk és ennek kiinduló pontja éppen a termelő szövetkezetek lennének. Kellő szervezés mellett a termelőszövetkezetek nemcsak a nép jólétének, hanem

kulturális fejlődésének is előmozdítói lehetnének. **Határozati javaslatot** nyújt be, utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a földbirtokreform keresztülvitelével kapcsolatosan termelőszövetkezetek alapítására tegye meg a kezdeményező lépést. Dolgozzanak ki törvényjavaslatot, amely szerint a kormány felhatalmazást nyer arra, hogy az egyes **községeknek állami kölcsönt** bocsásson rendelkezésére, hamegfelelő tőkehiánya miatt saját maguk nem tudnak megalakítani a termelőszövetkezetet.

Tisztelettel viseltetik az országos földbirtokrendező bíróság iránt. Eddig semmi panasz nem merült fel ellene, pedig a legkiválóbb bíróságoknál is előfordulhatnak tévedések. Kéri, utasítsa a nemzetgyűlés az országos földbirtokrendező bíróságot, hogy joggyakorlatát oly módon módosítsa, hogy jogorvoslattal lehessen élni az ő véghatározata után is.

A szabadkőművesek romboló munkája

A szociáldemokrata párt úgy tünteti fel a dolgot, mintha kizárólag ő képviselné a munkásság érdekeit. A magyar jövő kérdésénél meggyőződése az, hogy egyrészt nagy takarékoságot, másrészt kitartó cőtitudatos munkát kell tanusitanunk, hogy a romokat eltakarítsuk. Barsay Adorján fűzetéből megdöböntő képet szereztünk annak, hogy milyen részük volt a **szabadkőműveseknek** az összeomlásban. A szabadkőművesek 1899-ben kezdték meg

működésüket. Amikor nagymesterük azt mondta, bele fogunk markolni az emberiség nagy kérdéseinek megoldásába, mert különben elveszünk. Hogy mily eredménnyel tették ezt, ősmertetni felesleges. Szemelvényeket olvas fel Barsay fűzetéből, amelyből megállapítja, hogy a szabadkőművesek **romboló munkát** végeztek. Megállapítja, hogy a szabadkőművesek működésének újbóli megkezdése egyáltalán nem kívánatos a nemzet érdekében.

Eljön az igazi kereszténység ideje

Hiába örvend Pakots József, hogy a keresztényen kurzus megbukott, mert az **igazi kereszténységnek** a maga nagyszerű erkőlesi felfogásával **most kell kezdődni**. Az emberek önzésének e szomorú és sőtét idejében, amikor a szociáldemokraták azt hirdetik, hogy csak egy osztálynak van létjogosultsága és a többit el kell nyomni, ennek érdekében. Nem

Hébelt Imre: Ha majd szovjet lesz, majd akkor beszélhet így.

Dobóczy Dezső: Nemzeti alappal kérkednek és ilyeneket mondanak.

A kémkedést vétségnek mondja.

Az **elnök** az ülést újból megnyitja. (A kormánypárton állandó közbeszólások: **Nem hallgatjuk.**)

Szilinszky Endre: Nem hallgathatjuk tovább, **ki kell aobni, eláll, üljön le.**

Karafiath Jenő: Menjen az emigránsok közé.

Az **elnök** nem képes rendet csinálni és az ülést újlag felfüggeszti. Szünet alatt a képviselők csoportokba verődve tárgyalják az esetet. A terem közepén az izgalom egyre tart.

Dabasi Halász: Az **elnök** dobja ki azt, aki ilyeneket mond. Ezt nem lehet tőrti.

Az **elnök** a kedélyek lecsillapításával az ülést újból megnyitja. Kéri a képviselőket hallgassanak meg csendben a szónokot. (Óriási zaj még a keresztény ellenek oldalán is.)

Felkiáltások Hébelt felé: Nem hallgatjuk meg! Ki vele! Hazaáruló!

Elnök: Kérem a képviselő urakat, szíveskedjenek csendben lenni. A szónok bejelentette, hogy bocsánatot akar kérni a nemzetgyűléstől.

Varsányi Gábor: Nincs rá szükség.

Hébelt: **Bocsánatot kérek a nemzetgyűléstől rosszul használt és felelőtlenül kifejezéseim miatt.** Nem akarom, hogy a bűnök megtörtéltlenül maradjanak. Az indemnitási javaslatot **nem fogadja el.**

szónok. Beszéde elején a drágasággal foglalkozik, majd részletesen vizsgálja az államvasuti alkalmazottak nehéz helyzetét és mindent annak tulajdonít, hogy az államvasut vezetése rossz kezében van.

Elnök az ülést délután 4 óráig felfüggeszti.

Gadl Gaszton elnök 4 órákor új-ból megnyitja az ülést.

Esztergályos folytatja beszédét.

A magyar államvasutak alkalmazottainak egyszerű teljesítményét még ellenségeink is elismerik. Az államvasutak alkalmazottainak eme egyszerű munkáját azonban nem honorálták kellőképpen. Több jóakaratú és nagyobb megértést kér az államvasutak alkalmazottaival szemben. Az igazoló eljárásokat teszi szövé és azt állítja hogy a purifikáló zsúrikba olyanok vettek részt, akik maguk is bolsevisták voltak.

Szonjas Gusztáv: Neveket kérünk!

Es-tergályos néhány nevet sorol fel, ezután, mint például Másik Andor, Czigány Endre, akik maguk is bolsevizmust szolgálták szerinte. Foglalkozik az államvasut helyzetével és kifogásolja, hogy a választások ideje alatt a vasutasokat mint egy kényszerítették, hogy egy bizonyos pártba szavazzanak. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben kéri a kereskedelmi minisztert, terjesszen be záros határidőn belül törvényjavaslatot a nyugdíjpénztár jelenlegi szabályainak módosítása tárgyában, hogy a nyugdíjpénztár tagjai ugyanolyan megbírást alá essenek, mint a kinevezettek. Szóvá teszi a bal-esetbiztosító pénztár körül uralkodó visszaállapotokat.

Mivel úgy vélem, hogy a kormány a vasutasok helyzetén rövid időn belül segíteni nem fog, az indemnitást nem szavazom meg.

Elnök ezután 5 perc szünetet rendelt el.

latokat a pénzügyi bizottság elé utalja.

Elnök napirendi indítványt tesz, mely szerint a legközelebbi ülés

pénteken, 28-án délelőtt 10 órákor lesz, melynek tárgya az indemnitás folytatólagos tárgyalása. Az ülés 8 órákor ért véget

Nagyarányu orosz hadikészülődés

Prága, jul. 27. A „Cseszko-Szlovo” esti lapja jelentést közöl, hogy Szovjetország állítólag offenzívára készül Lengyelország ellen. Moszkvai forrásból származó jelentés szerint a lengyel határon a vörös hadseregnek 4 ik és 15 ik hadtestét, a Budieni-féle lovasság egyrésztét, a páncélaútok dandárát, a tank-osztályt és műszaki csapatokat összpontosították. A támadó hadsereg parancsnoka Tucharevcszky.

Románia-felé állítólag deffenzív célokból Veszelyki vezénylete alatt összpontosították az összes kozák

ezredeket, amely összpontosításnak igazi célja a lap szerint az, hogy Lengyelország legyőzése esetén Veszelyki csapatai bevonulnak Beszarabiába, amelyet Románia önként enged át.

Lettország és Esztország határan szintén vannak csapatok, Finnországn ellenben nem, minthogy Finnország garautalta semleges-ségét.

A hadműveletek állítólag akkor indulnak meg, amikor Németországnban bekövetkezik a versaillesi békét megdöntő puccs.

A keresztényszociálisták és szociáldemokraták

Szünet után **Csik József** (keresztényszociálista) szólalt fel. Mi keresztényszociálisták — mondotta — keresztény világnézeti alapon állunk, mert azt tartjuk, hogy a vallás-erkölcsnek a gazdasági életbe való bevitelére csak hasznára válik a munkás érdekeknek. A vallás tanít meg arra, hogy a munkaadó az ő munkását felebarátjának tartja. Akiket nem ezek az elvek vezérelnek, nem igaz keresztények.

Keresztény igazságokkal akarjuk átítani a gazdasági életet. A magántulajdon elvi alapján állunk, de feladatunk a magántulajdon fattyuhajtásait üdvös szociálreformokkal lenyírni. Az ipari és mezőgazdaság terén is szociális reformokat kell létrehozni. Közelebb kell hozni a kapitalizmust a társadalmi igazságosságához. A keresztény szociá-

lizmus alapelvein a keresztény világnézeten és a magántulajdon elvei alapján állva, akarjuk mindezeket megvalósítani. Párhuzamot von a szociáldemokraták és a keresztényszociálisták között. Aki gondolkozni tud, igazat ad neki abban a kijelentésében, hogy a szociáldemokrata párt teljesen materialista alapon áll.

A szociáldemokraták nem tettek nyilatkozatot arra nézve, hogy vallás-erkölcsi alapon állanak. Különféle nyilatkozatokat és párthatározatokat olvas fel állításainak igazolására. A szociáldemokrata párt vég-céljának a kommunizmust tartja. Hivatkozik a szociáldemokrata párt programjára. Kétkedik abban, hogy a szociáldemokraták őszintén hangoztatják programjuk megvalósítását.

Magyarok oláh pokolban

Bécs, július 27. A kolozsvári hazafülségi perben elítélt 15 magyar vádlottat tudvalevőleg a jillavai óromániai fegyházban helyezték el. Ezekre is vonatkozott volna a román kormány amnesztia rendelete. Az amnesztiaát azonban elűtötték őket azzal, hogy ugys kieserítés előtt al-lanak, sőt arra is rávették őket, hogy fellebbezésüket vonják vissza. Az elítélt magyarok most óhség sztrájkot kezdtek és levelet intétek a román igazságügyminiszterhez, amelyben kijelentik, hogy az óhség-sztrájkot mindaddig folytatják, amíg a román kormány vonakodik hozzájárulni kieserítésükhöz.

Igy az állami törvénytöréseknél, amely tudvalevőleg a köztársaság védelméről szóló törvény alapján elfogott emberek felett fog dönteni, külön bajor csoportot létesítenek s teljesítik a bajoroknak azt a kíván-ságát is, hogy a birodalmi bünyügyi rendőrségnél is külön bajor osztályt állítsanak fel.

Olasz ébredők

Berlin, július 27. Olaszországból ismételt összeütközésekről adnak hírt a kommunisták és a fascisták között. Lobi városban a fascisták felgyújtották a munkáskamarát, bosszúból egy társuk megöletéséért. — Milanóból rendőrséget hívtak. Ravennából utcai harcok híre érkezik, ahol már napok óta tart a harc a fascisták és a kommunisták között. (MTL.)

Havanna, jul. 27. A mezőgazda-sági munkások sztrájkjának meg-egyezés útján való befejezése után a szociálista, republikanus, kommu-nista mezőgazdasági munkások a fascistáknak a városból való kivo-nulását követelték. A külvárosokban bombákat dobtak el, amelyek több embert megsebesítettek. A munkások és a fascisták között összeütközésre került a sor, melynek folyamán több ember megsebesült. Egy fascistát pedig halálra vertek. A tüzharc fo-lyamán két halott és 30 sebesült volt. Ravenna környékéről fascista csapatok vonulnak a város felé. A munkásszövetség általános sztrájkot tervez.

A német válság és a franciák

Páris, jul. 27. A birodalom és a Bajorország között kitört konfliktust Franciaország nagy figyelemmel ki-séri. A franciák valószínűleg szíve-sen várnák Bajorországnak a biro-dalomtól való elszakadását, mert ez Németország gyengítését jelentené. A szakadás miatt érzett örömet azonban a német monarchista reak-ció és polgárháboru miatt táplált aggodalmak nagyon letompítják. Az *Echo de Paris*, amely máskor a katonai hadműveletek mellett szállt síkra, óva inti a kormányt, nehogy forradalmi felkelés esetében katonai csapatokkal Németországba bevonul-jon. Minden idegen beavatkozás még szorosabb összetartásra ösztönözné a német államokat.

Csendőrség új beosztása

A debreceni és hajdumegyei csendőrkerületi parancsnokság új beosztást nyert. Az új beosztás a következő:

Debreceni kerületi parancsnokság: Parancsnok Nagy Vilmos ezredes. Helyettes Kricsfalussy Jenő ezredes. Beosztott törzstiszt Nevelits Kalmán ezredes. Segédtszt Dalmy József százados. Fogalmazó tisztek Gábor Péter százados, Paksi Kiss Tibor százados.

Hajdúvármegyei parancsnokság! Parancsnok Forgách Elemér őrnagy. Helyettes báró Orbán Bódor szá-zados. Iskolaparancsnok Indrikovics Sándor százados. Alantos tisztek Mariska György főhadnagy, Kiss Aladár hadnagy. Járásparancsnokok Debrecenben Hrabár Sándor főhad-nagy, Hajduböszörményben Szaplanczay György százados, Hajduszo-boszlón Zsigmond Géza százados.

A szociálisták végcélja a kommunizmus

A földreformot sem őszintén sür-getik, mert ellentétben áll a szociáldemokrata programmal. Felolvas egy szociáldemokrata kongresszusi határozatot, amely szerint *a paraszt-osztály fenntartására nincs szükség*, mert ez csak egy történelmi meg, ha meghagyják őket birtokukban. Felolvassa Pogány Józsefnek egy ilyen irányu nyilatkozatát. Abból azt következteti, hogy a szociáldemo-kraták nem akarják a földreform végrehajtását, csupán taktikai szem-pontokból hangoztatják annak szük-ségét. *Végcéljuk a kommunizmus*, csak az alkalmas időre várnak. A szociáldemokraták uralma alatt vala-mennyien tapasztaltuk, hogy milyen az ő uralmuk.

Jogunk van saját fajtánkat védeni

A szociáldemokraták úgy jelentek meg, min a munkásság képviselői, de nemesak munkásproblémákkal foglalkoznak, hanem az internálás-sal, emigrációval és a numerus clausus kérdésével. A numerus clausus mennyiben függ össze a munkás-nyomorral? A numerus clausus bi-zonyos szempontból indokolt. Az or-szág földjének majdnem fele zsidó kézen van. A tőkének, a pénznek 75 százaléka zsidó kézen. Nemsekára nem lesz keresztény ember, aki nem a zsidók alkalmazottja volna. Min-denkének joga van a saját fajtát vé-denii. A szociáldemokraták állandóan védik fajtájukat, tehát ne vegyék rossznéven, ha mi is védjük a ma-gunkét. Abból az uralomból, amely kigunyolta a szabadságot, amely el-köttyavetyélte az ország kétharma-dát, nem kérünk. Azoknak uralmát,

Milyen volt a sajtószabadság?

Eről nem kell bővebben beszélni. Az ő uralmuk alatt a nyomdász szerkeszteteket utasították, hogy csak azokat a cikkeket szedjék ki, amelyek az ő érdeküket szolgálják. Az ő uralmuknál őszintébb volt a kom-munisták uralma, mert akkor min-den ember tudta, hogy nem szabad beszélni, mert felakasztják, nem szabad a kommunista elvek ellen küzdeni.

De a szociáldemokrata éra alatt ezt nem lehetett tudni. *Ők akkor helyeselték az internálást*. Önök-nek tehát — fordul a szociáldemo-kraták felé — nincs erkölcsi joga-sultságuk, hogy az internálás ellen beszéljenek.

akik a kémkedést nem tartják a legnagyobb bűnnek, igaz keresztény ember nem kívánhatja. A földreform radikális végrehajtását, a mezőgaz-dasági egyeztető bizottságok felállít-ását sürgeti és hibáztatja, hogy ezeknek a bizottságoknak megalaku-lása a főispánok tetszésére van biz-va. Ha a kormány reformokat akar megvalósítani, mindig maga mellett fogja találni a keresztényszociális-takat.

A kormány iránt nem viseltetik bizalommal és így az indemnitást nem szavazza meg.

Ezután **Kállay Tibor** pénzügy-miniszter betérjeszti a földadó ki-vetésével kapcsolatos kérdések újból való szabályozásáról szóló javasla-tot, valamint a házadóról, a társu-lati adóról és a kereseti adóról szóló törvényjavaslatokat. A Ház a javas-

Sztrájk és munkásvédelem

Irta: Matolay Tibor.

Ma, amikor úgy nálunk, mint a külföldön a folytonos bérmozgalmak és sztrájkok tartják izgalomban a közvéleményt s amikor Debrecenben is napról-napra felüti fejét a gazdasági krízisek e százfejú hidrája, a sztrájk ideológiájával foglalkozni nemcsak érdekes téma, alkalomszerű filozofálás, de kötelesség, ha mindjárt szomorú kötelesség is.

A sztrájk a bérharcok legvégsőbb esetben alkalmazott kétélű fegyvere, amitől egyformán irtózik a munkaadó tőke és a józan, tanult munkás s tipikusan az jellemzi, hogy bár előzményei a múltban gyökereznek, mégis sohasem perli a múltat, hanem mindig a jövőben elérhető materiális eredményekért harcol. A sztrájk oka tehát gazdasági.

A sztrájk története is ezt mutatja. A „strike„ név újabb eredetű ugyan, a 18 században keletkezett elnevezés, de a sztrájk maga visszanyulik a rabszolgalázadások idejéig, egy szóval ott kezdődik, ahol az üres gyomor korogni kezd.

A kapitalisztikus fejlődés mai fokán a sztrájk jogos vagy jogtalan voltának kérdése az, ami felett a szociológia máig sem tudott meg-egyezni. A sztrájkra azt mondani, hogy jogos, ép úgy üres, minden alapot nélkülöző frázis, mint azt kiáltani, hogy jogtalan. A munkások és a munkaadók között fennálló bonyolult, a közgazdasági élet ezer színes szálából szőtt viszony, a termelő munka világgazdasági és első-sorban nemzeti jelentősége a sztrájk jogosságának kérdését illuzoriussá teszik, mert a kérdés megítélésénél etikai és ökonomiai alapelvek kerülnek éles ellentétbe.

A sztrájkjal szemben áll a munkaadók kizárási és pangás idején elbocsátási joga. E gazdasági jelenséggel szemben is felvethetjük ép úgy a jogosság vagy jogtalanság kérdését s itt is, úgy mint a sztrájk-nál, amit igazol az ökonomia, annak ellentmond az etika.

A sztrájk azonban határozottan jogtalanává válik, mihelyt nem gazdasági oka van és célja politikai, hatalmi törekvések elérésében nyilvánul, vagy ugyancsak proletárpolitikából a tőke kiméltelen, rendszeres, tervszerű elpusztítására törekszik.

A szociáldemokrácia a sztrájkot, mint *önvédelmi* fegyvert kisajátította és abból *támadó* fegyvert csinált, a sztrájkot ezáltal népszerűtlenné, a sztrájkot jogos, vagy jogtalan voltának kérdését még bonyolultabbá tette. Az első nagyobb angol sztrájkot, a kikötő munkások sztrájkját, a „munka Waterlooját„, ahogyan azt az angolok elnevezték, az angol közvélemény szimpátiája, London érsekének személyes közbenjárása vitte diadalra, a közelmúlt sztrájkok történetében pedig már a kalfi szurony volt a békebíró és az angol közönség gunyos nemtörődömséggel, nyílt kárörömmel szemlélte a bukást. Valamikor 67 százaléka járt sikerrel az angol munkások sztrájkjának, azért, mert az angol tőke volt a legkiméletlenebb s az angol munkás a legjózanabb. Ma fordítva van ez az arány. Az angol tőke engedett merevségéből, s a sztrájkok mégsem sikerülnek, mert az angol munkások jelentékeny része a kommunizmus öröklői felé hajlik.

A sztrájkjal kapcsolatban a *munkásvédelem* kérdése a legfontosabb. A munkásvédelem is az etika és a gazdasági célszerűség alapelvein kell hogy felépüljön. Etikai oldala az

igazság objektív szeretete, anélkül, hogy túlfütné a szentimentális érzékenykedés, mert a munkás semmivel sem több vagy kevesebb az amerikai nagytőkés milliárdosnál. Ezzel szemben áll a gazdasági célszerűség, akárcsak a sztrájk-nál, úgy a munkaadó, mint a munkás emi-nens érdekeit érinti.

Mindaddig, amíg a munkásvédelem nem terjeszkedik ki addig, hogy a sztrájkot lehetetlenné tegye, (s ez az állapot csakis a tőke megreformálásával fogja kezdetét venni),

mindaddig a sztrájkot, ha annak gazdasági oka van, elítélni nem lehet, mert a sztrájk tulajdonképpen azt is védi, ami a munkásvédelem feladata volna s ez: a munkás testi ereje, erkölcsi és szellemi fejlődése, az ifjú generáció védelme s ezen át nemzetvédelem, sőt legyen szabad e szóval élnem: fajvédelem is.

A társadalom maga találja meg a sztrájkban az önvédelem formáját, amit politikailag ép úgy nem szabad felhasználni, mint politikából üldözni.

A hűséges munkás megbecsülése

Mezőgazdasági cselédek jutalmazása

A Debreceni Gazdasági Egyesület tegnap délután 6 órakor a városháza közgyűlési termében lélekemelő ünnepség keretében jutalmazott meg tizenkét hűséges mezőgazdasági cselédet.

Az ünnepélyen a hatóságok, egyesületek és intézmények képviselőiben igen sokan voltak jelen, de ott láttuk a debreceni gazdatársadalom sok kiváló tagját is és nagyszámu érdeklődőt a város közönségéből. A kormány képviselőiben megjelent *Miskolc* Lajos főispán, a város *Csóka* Sámuel polgármesterhelyettes, főjegyző, a mezőgazdasági kamarát gróf *Almásy* Imre dr. elnök, *Czeg* *É*ldy Mihály alelnök, *Rácz* Lajos dr. a kamara igazgatója, a rendőrséget *Komlóssy* Pál dr. rendőr tanácsos képviselték. Jelen voltak még: *Vásáry* István dr. tanácsnok, aki az ünnepi beszédet tartotta, *Jóna* István, a jutalmazó gazdasági egyesület elnöke, *Surgóth* Jenő gazdasági főfelügyelő, *Buchwain* Béla, *Benkő* András, *Zöld* József és *Vass* Károly dr. városi tanácsosok, *Csapó* László, *Balla* Bertalan dr. tb. városi tanácsnokok, azonkívül *Balogh* István, *Medgyaszay* Miklós, *Kertész* Imre és igen sokan mások.

Az ünnepélyt *Jóna* István, a gazdasági egyesület elnöke nyitotta meg s röviden megemlékezett az egyesület nehéz küzdelmeiről, amiket a kommunizmus és az oláh megszállás alatt kellett elszenvednie. Örömmel jelentette, hogy az utolsó válságos évek viharai a gazdák nagy tömegét vonzották az egyesületbe. A kommunizmus alatt az akkor hatalmon levők fel akartak oszlatni az egyesületet, de ez nem sikerült. Az egyesület pénzürtékeit megbízható gazdatagjainál helyezte el letétben és titokban tovább folytatta működését és sikerült is legfontosabb funkcióját a vetőmag kiosztását végrehajtani. A kommunizmus bukása felett érzett öröm arra indította az egyesületet, hogy azt a pénzüsszeget, amit egyes gazdák megőrzés végett átadtak, mezőgazdasági cselédek jutalmazására fordítsák. Felkéri dr. *Vásáry* Istvánt az ünnepi beszéd megtartására.

Dr. *Vásáry* István beszédében két jelentős momentum ragadta meg a hallgatokat. Beszél a *munka jelentőségéről*, mely a kultura előrehaladásával mindinkább fokozódik s kijelentette, hogy az egybegyűlteket *nem munkásvezérek, de vezérmunkásokat* jöttek el ünnepelni. Ez az ünnep — mondta — abba az időbe vezet vissza minket, amikor a gazda és a cseléd nem mint ellenségek állottak szemben egymással, hanem barátokként, az egymásrautaltságot felismerve!

A mai idők gazdasági válságainak filozófiai okát kutató tartalmas, okos beszédet hangosan megénezték.

Az ünnepi szónoklat elhangzása után *Jóna* István felkérésére gróf

Almásy Imre kiosztja a jutalmakat. Egyenként díszoklevelet és 1000 korona pénzjutalmat kaptak a következő cselédek:

Szabó Juliánna 55 éve szolgál özv. Bősörményi Pálnéval, *Kovács* György 35 éve Kertész Istvánnál, *Sél* Lajos 30 éve Pálfi Józsefnél, *Barkó* Márton 30 éve ifj. Nagyházi Sandornál, *Gyenge* József 28 éve Czeglédy Gyulánál, *Csapó* János 26 éve Bak Józsefnél, *Kis* Gábor 25 éve Nagy Imrénél, *Bereczky* Imre 22 éve Zöld Jánosnál, *Vincze* József 20 éve Harsányi Istvánnál, *Szabó* Sándor 19 éve Balogh Istvánnál, *Kiss* János 18 éve ifj. Jóna Jánosnál s végül Pávai Vajna Lajos 16 éve özv. Banyay Istvánnál.

Gróf *Almásy* Imre a jutalmak kiosztása után a megjutalmazottaknak azt kívánja, hogy öreg koruk eltelére is ériék meg azt, hogy a nagy Magyarország áldásaiban részesüljenek.

Miskolc Lajos főispán a kormány nevében elismerését és köszönetét fejezi ki, majd a megjutalmazott cselédek felé fordulva, azzal a szép hasonlattal fejezte be beszédét, hogy az oklevél, amit most kaptak, olyan mint a vitéz katona mellén az arany medália, ők is harcban szerezték: az élet veritékes harcában, a becsületos munka fegyverével.

Csóka Sámuel polgármester helyettes a város nevében arra kéri a megjutalmazott munkásokat, hogy gyermekeiket hasonló szellemben neveljék.

Jóna István mondott végül záró beszédet, melyben hálásan megköszönte azok fáradozásait, akik az ünnepélyt lehetővé tették s akik az ünnepélyesség emeléséhez beszédekkel és megjelenésükkel hozzájárultak. A kitüntetett munkások tizenketten vannak, mint az apostolok, legyen az ő jövőendő munkájuk is olyan, mint az apostoloké volt: a példaadás és tanítás.

A kitüntetett oklevél közepén a magyar korona alatt a város és az ország cimere látható, attól jobbra és balra, valamint alatta a hortobágyi pusztát és a ringó kalászos rónaságot ábrázoló három rajz, hosszában két oldalt a cselédet és a gazdát ábrázoló két alak, régi magyar szürben és magyar ruhában, amint egymással kezét fogják. Az összekulcsolt kezek alatt kezdődik az oklevél szövege. Az egyik így hangzik:

OKLEVÉL

SZABÓ JULIÁNNA

részére, aki

ÖZV. BÖSÖRMÉNYI PÁLNÉ

gazdánál 55 évet becsülettel és hűséggel szolgált. Ennek elismerésül az ő és hozzátartozói valamint családtagjai buzdítására DEBRECZENI GAZDASÁGI EGYESÜLET a tiszántúli Mezőgazdasági Kamara megalakulása alkalmából 1000 korona pénzbeli jutalommal és ezen oklevéllel tüntette ki.

RÁCZ LAJOS

JÓNA ISTVÁN

titkár.

P. H.

elnök.

Az oklevelet *Oláh* István festőművész tervezte, szövegét dr. *Ecsedy* István szerkesztette.

A hűséges, gazdája érdekét féltő gondnal őrző, évek hosszu során át becsületes munkában kitartással veritékező igazi magyar lelkű munkások emlékünnepe volt a tegnapi jutalmazó ünnepély. A legszebb jutalmat még sem az az oklevél adja, ez csak a társadalom elismerésének megörökítése, mert a legszebb jutalom a gazda és a cseléd lelkületét átható az a tudat, hogy mindketlen megtették kötelességüket. Ebből a tudatból és gazda és cseléd egymás iránti becsüléséből fakad minden áldás.

Futura és más egyebek

Ezen a címen foglalkozik a *77. szántuli Hírlap* tegnapi közleményünkkel, melyben annak illusztrálására, mennyire ellenkezik az ő lapjukban elfoglalt álláspont az *egytemes keresztény közfelfogással*, ismertettük két fővárosi, *valóban keresztényen* irányzatú, tekintélyes napilapnak: a „*Szózat*“-nak és a „*Magyarság*“-nak ez ügyben éppen egy napon megjelent cikkeit.

Valóban rosszhiszeműség vagy nagyfokú korlátolttság kell hozzá, ha azt a kérdést vetik fel, hogy ugyan mi köze van az egész kérdéshez a legitimizmusnak? Nos, hát: semmi. *Száz* Lajos aranyat és ingyen gyógykezelést ajánlunk fel annak, aki magát épelméjűnek tartja, megbizonyítja, hogy cikkünkben ilyen összefüggésnek még csak a keresését is ki lehet olvasni. Gyengébbek kedvéért megismételjük azonban, hogy csupán annak a kiemelése céljából hangsúlyoztuk az idézett két fővárosi lapra vonatkozólag, hogy az egyik szabadkirályválasztó, a másik legitimista és hogy az egyik kormányparti, a másik ellenzéki, hogy rámutassunk é. példával bizonyítsuk, hogy a szóban forgó kérdésben *partkülönbségre való tekintet nélkül* azonos a felfogásuk mert *kereszténynek és magyarok*.

Ami a „*Tiszántúli Hírlap*“ főmédvényének végén foglaltakat illeti, melyben azt sejteti, hogy a „*Hajdúföld*“ azért ír a „*Futura*“ érdekében, mert ennek fejében attól olesó papírt kap, erre nézve csak annyit jegyzünk meg, hogy a szerkesztőség és a kritizált cikket írt szerkesztő nincsen beavatva a lap- és nyomdavallalat anyagi ügyeibe, de úgy tudja, hogy a *Futura*tól *sem ingyen, sem kedvezményes áron papírt a vállalat sohasem kapott*. E tekintetben nyilatkozni annyival kevésbé áll módjában, mert ugy az elnök, mint az ügyvezető tavol van Debrecentől.

Ellenben a „*Hajdúföld*“ irányát teljesen önállóan, minden beavatkozástól mentesen kizárólag maga a szerkesztő szabja meg, aminél csupán saját legjobb meggyőződése, tiszta lelkiismerete és a becsületes törekvés vezérli, hogy minden sorával és minden betűjével a közérdeket s elsősorban a magyar faj érdekét szolgálja minden erejével.

Egy egy kérdésben való állásfoglalását tehát nem befolyásolja és meggyőződése ellenére való irány követésére és szolgálataira nem bírhatja rá az a körülmény sem, hogy a meggyőződés megtagadása vagy elhallgatása anyagilag talán előnyös lenne a lapvállalatra nézve.

Sok minden beh másképp lenne, ha ezt minden szerkesztő joggal és igaz lélekkel elmondhatná magáról!

A Hajdúföld telefonszám 3—48

HIREK

Áthelyezés. A hajduböszörményi államrendőrség új vezetője Gábel Ernő hajdunánási rendőrkapitány lett, aki a napokban foglalta el új hivatalát.

Angol ifjak Budapesten. A nemzetgyűlés mai ülésén a Budapestben járó oxfordi egyetem hallgatóinak egy csoportja dr. Krisztics Sándor egyetemi tanár vezetésével megtekintette a képviselőházat és gyönyörködtek a kupolacsarnok szépségében, majd az ülésterem karzátára jöttek fel és hosszabb ideig jelen voltak a nemzetgyűlés ülésén.

Szerb konzul Pécsen. Pécsről érkezett jelentés nyomán az egyik kaposvári napilap híradást közöl, hogy a szerb kormány Dobrecsics Fülöp személyében Pécsre konzult nevezett ki, aki az egykori hatodik honvéd gyalogezrednek a lázadását szervezte. Ez a hír téves, mert ennek a lázadásnak a szervezője Dobrovics Péter volt, akinek személyéhez Dobrecsicsnek semmi köze sincs. Dobrecsics jelenlegi konzul Pécsen ezelőtt soha meg nem fordult. (MTL)

Elhunyt a negyvennyolcas honvédek parancsnoka. Budapestén a napokban megalt Kúti Hegedűs Pál, Hajdu vármegye nyugalmazott járásorvosa, negyvennyolcas honvédkorában, a ritkaságért megélt Hegedűs sokáig volt Debrecenben is orvos s halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Az országos honvédegyesületnek elnöke s a menháznak parancsnoka volt.

Földgázkutatók Magyarországon. Egy svájci lap jelentése szerint az angol „D'arcy Oil Comp.” koncessziót nyert arra, hogy Csonka-Magyarország területén petroleum és földgáz után kutasson. Böckh Hugó országos hírű geológusunk adataira támaszkodva a társaság Budafa mellett 880 méter mélységben nagyobb mennyiségű földgázra bukkant. A kutatásokban nagy szerep jut a báró Eötvös-féle torziós ingának.

Országos tüzoltó szaktanfolyam. Az Országos Tüzoltó Szövetség július 30-ától augusztus 10-ig a fővárosban országos szaktanfolyamot rendez, amelyen 18 éves kortól 42 éves korig résztvehetnek érettségizett egyének. A tanfolyam célja tüzoltótisztek nevelése.

Adományok a siketnémák intézetnek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Ferencsik Lajos szolnoki állami főgimnáziumi igazgatónak, az intézet tanulóinak, ugyszintén Püspökladány község képviselőtestületének a siketnémák debreceni államilag segélyezett intézete szegény tanuló segélyezésére gyűjtött s beküldött 1000—1000 koronás adományáért köszönetet fejezte ki.

Felfüggesztett ügyed. A debreceni ügyvédi kamara fegyelmi bírósága közhírré teszi, hogy dr. Varga Imre debreceni ügyvédet fegyelmi vétség miatt az ügyvédség gyakorlatától három hónapra felfüggesztette.

Megdözmálták a faskamráját. Szilágyi György Gyöngyvirág-utca 2. szám alatti lakos kellemetlen felfedezésre jutott a napokban. Észrevette, hogy valaki faskamrájának két oldalsó deszkáját kiemelte s az így támadt nyíláson behatolva, állandóan fosztogatta a fakeszletet. Jelentést tett a lopásról a rendőrségnek. A nyomozás megindult a tolvaj kézrekerítésére.

A gyilkos szerelem

Megrendítő öngyilkosság történt tegnap reggel a közeli Alsójózsán. Egy fiatal tizenöt éves leány oltotta ki életét tragikus körülmények között. Az öngyilkosság oka, mi lehetett más, mint ami már annyi más fiataléletet a halálba kergetett, a szerelem.

Mindenki ismerte Alsójózsán Seres Erzsit, aki nemrégiben töltötte be életének tizenötödik évét. A rendkívül vigkedélyű, eleven leányt mindenki szerette.

Az utóbbi időben azonban már feltűnően hallgatag, magába zárkózott volt a máskor mindig jókedvű, éneklő, daloló kislány. Áltudóan a magányt kereste, még barátjaival sem érintkezett, akik pedig eljöttek hozzá legutóbb is, és faggattak, mi a baja, hogy elmegy-e velük az aratóbálba.

— Nem megyek én már a bálba, csak a tulvilágra, — felelte mosolygva Seres Erzsik. Társnői nevetek feleletén, de nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget a dolognak.

Tegnap kora reggel Seres Erzsik szülei fekkeltették s körtét szedettek vele, hogy azt majd behozzák a debreceni piacra. Azonban a kislány csak nem hozta be a szobába a körtét. Édesanyja türelmetlen lett s maga ment a lányát megkeresni. A körtefa alatt barzalmas látvány tárult a szemé elé. Leánya ruhaszartó kötéllal felakasztotta magát a körtefára. Gyorsan segítségért kiáltott, de mire a házbeliek és szomszédok segítségével levágták a kötéltől, a fiatal leány már kiszüvegett. A fa alatt egy üres levelepapírt, ceruzát találtak: ugylátszik, az életunt levelet akart írni halála előtt, de utóbb meggondolta magát, s írta vitte öngyilkosságának titkát. Elejtett szavaiból azt lehetett kívenni, hogy egy idősebb, nős, többgyermekes férfiba lett szerelmes, aki azonban nem viszonzta érzelmeit. Emiatt keseredett el s vált meg az élettől.

Az ügyészség a temetési engedélyt megadta. Temetése tegnap délután volt osztatlan nagy részvétel mellett.

Köztisztviselők kedvezményes nyaralása. A népjóléti miniszteriumban intézik a köztisztviselők kedvezményes nyaralattási ügyét. A nyaralattás június 3-án kezdődött, minden turnus 3 hétre ment nyaralni, június 3-tól 24-ig 500, június 24-től július 15-ig 300, július 17-től augusztus 6-ig 275, augusztus 8-tól augusztus 29-ig 275, és szeptember 1-től szeptember 21-ig 650 tisztviselő veheti igénybe a kedvezményes nyaralattást. Összesen 9000 folyamodványt adtak be, de a 2000 kedvezményes helyből 500-at a katonaságnak tartottak fenn. A tisztviselőket lehetőleg a jelentkezés sorrendje és a betegségek minősítése szerint osztották be. A tisztviselők napi ellátásért 180 koronát fizetnek. A kedvezményes nyaralattásra beadott kérvényeket már mind elintézte a miniszterium. Új jelentkezést és kérvényeket már nem fogadnak el.

Koszorúmegváltás címén a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank 1000 koronát, továbbá dr. Magoss Györgyné urasszony 400 koronát juttatott idős Rickl Antalnén urnó elhunytá alkalmával a Jótékony Nőegylet árvaháza részére. A kegyes adományért ezuton is hálás köszönetet fejezi ki az egyesület elnöksége.

Avencseliői templomrabló

Megirta a Hajdúföld, hogy a múlt hónapban, Vencsellő szabolcsmegyei község római katolikus templomát ismeretlen tettes feltörte s onnan körülbelül 200 ezer korona értékű szentségtartót és egyéb kegyeseket ellopott. A gavai csendőrség most átiratban kérte a debreceni rendőrséget, hogy újlag indítsa meg a nyomozást, mert a templomrabló állítólag debreceni ember.

Június 2-án mise volt a venceselli templomban s akkor a hívek egy ismeretlen embert láttak az oltár közelében, aki később, mikor a pap az oltári szekrénybe csukta a szentségtartót kisomfordált a templomból. Másnap reggel azután, mikor a sekrestyés bement a templomba, nagy megdöbbenéssel látta, hogy az oltári szekrény nyitva van s az ezüstből készült arauyozott szentségtartónak nyoma veszett.

A gyanu arra az állítólagos debreceni emberre irányul, akit előzőleg a templomban láttak olalkodni, azután pedig eltűnt a községből. Személyleírása a következő: 30—35 éves, 150—55 cm. magas, haja szőke fejetetején kopasz, bajusza nyírott s egyik arcán szegfeynyi sebhely.

A debreceni rendőrség megindította a nyomozást a templomrabló kézrekerítésére, aki ellen egyébiránt országos közözlőlevelet bocsátott ki.

Megfulladt az almától. Ujkécskén Miklós György és neje kimentek a kertjükbe almát szedni. Velük volt egy éves Béla fiuk is, aki azonban folyton sirdogált, nyügdőlődött. Erre anyja egy almát nyomott a kezébe s ezután magára hagyta a gyermeket, aki tényleg elhallgatott az újfajta játékszerre. Pár perc múlva azonban a szülők észrevették, hogy a kis Béla a porban fetreng s az arca kék-zöld a kinoktól. A szülők mindent megpróbáltak, hogy életrekeltsék a kis fiút, de igyekezetük kárba veszett, a kis gyermek megfulladt az almától. A gondatlan szülők ellen eljárás indult.

Jön Lady Hamilton!
Be sem fogadta, mégis meglopta. Turzsán Péter Bethlen utca 35. szám alatti lakó kocsihoz tegnap éjjel bezöngött egy ember. Turzsán bebocsátotta, mire az ismeretlen ember, aki magát Furkó Elemér hentessegédnek nevezte meg, éjjeli szállást kért. Turzsán kijelentette, hogy rendkívül sajnálja, de éjjeli szállást nem adhat, annál kevesebb, mert ő maga is az istállóban, a lovak mellett alszik. Erre az állítólagos Furkó bosszusan, mérgeződve tovább állt. Turzsán reggelre kellemetlen felfedezésre jutott. Csizmája, ruhája, sőt testvérének öltönye is eltűnt. Gyanúja az éjjeli szállástkérő emberre irányul, aki bizonyára magával vitte a csizmát, ruhát. Gyanúját megerősíti az a bűnjel is, amelyet a csizma helyén talált, *egy sebkötőtapasz.* Ugyanis határozottan emlékszik, hogy az állítólagos Furkónak is be volt kötözve az egyik keze s valószínűleg akkor esett le kezéről a sebkötőtapasz, mikor a csizmát „magához vette.” A nyomozás megindult.

Árverés a halápi csárdára. A városházán tegnap délelőtt 9 órakor Zöld József tanácsnok jelenlétében hivatalos árverés volt a halápi csárdára és a hozzátartozó 30 hold földre. A legtöbbet Marx János pékmester igértte, ki évi 360,000 korona bérösszeget ajánlott fel.

NAPIREND

Julius 28 1922 Péntek

Prot.: Ince, Kath.: Ince p.

A Meteorológiai Intézet időjárása:

Továbbra is változékony időjárás várható helyenkint esővel, jelentékeny hőváltozás nélkül.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „A mi falunk”, Egyed Lenke bucsuja.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A Katolikus Kulturház bizottság ülése d. u. 4 órakor a katolikus főgimnáziumban.

A Tisza—Észak Kerület uszázszakosztálya vezetőinek értekezlete d. u. 5 órakor a Dörre cukrászdában.

Hipnotizálás az utcán. Egészen különös és nem mindennapi baleset érte Forgács János gyári munkást. Kint állt az egyik bódé előtt a Városligetben, amikor melléje került egy szurós tokintetű ember, aki állandóan nézte, úgyhogy Forgács a nézésétől eszméletét veszítette és összeesett. A mentőket hívták ki hozzá, akik beszállították a Rókus-kórházba, ahol az orvosok megállapították róla, hogy valaki elaltatta. Eszméletre térítették, de ápolás alatt maradt a kórházban. A rendőrség a nyomozást megindította.

Jön Lady Hamilton!

A szél mint tolvaj. A tegnapi nap folyamán Sipos György Bauer-utca 24. szám alatti lakos csendőrmester felesége kétségbeesve futott fel a rendőrségre, s jelentette, hogy vadonatúj duonáját, amelyet a kerítésre tett ki szellőzni, ismeretlen tettes ellopta. Kérte a rendőrséget, hogy azonnal küldjenek ki detektíveket a helyszínre s indítsák meg a legszigorubb nyomozást a tolvaj kézrekerítésére. Egy detektív ki is szállt a helyszínre s hozzálatott a nyomozáshoz. Rövid tíz perc múlva már örömmel jelentette a nekibúsult háziasszonynak, hogy meg van a tolvaj, meg van a dunna is, bár a tolvaj olyasvalaki, akit aligha lehet majd dutyiba zárni, mert az nem más, mint — a szél, amely pár nap óta napról napra erősebben süvít Debrecenben s kavarja fel a port, szemetet, ami pedig elég bőven van a városban. A megsíratott dunnát a szél fujta le a kerítésről s vitte át a harmadik szomszédba. A lelkiismeretes háziasszony azonban tolvajt sejtett s azonnal futott a rendőrségre, amely tíz perc alatt ki-nyomozta a tolvajt, de le nem tartóztathatta, mert nyomtalanul eltűnt.

Kapós a rézüst. Rövid egy-másutánban már a második rézüstlopást jelentették be a debreceni rendőrségnek. Rózsa Endre, a Piac-utca 71 szám alatti kalapüzem tulajdonosa tegnap észrevette, hogy rézüstjét ismeretlen tettesek ellopták. A rendőrség nyomoz a tolvaj után.

Városi birtokok haszonbéréme-lése. A m. kir. kormány 6270—1921. M. E. számú és az ezt módosító 5776—1922. M. E. sz. rendelet alapján a városi főügyészi hivatalban most folynak a haszonbérémelelési tárgyalások. Felkéretnek az összes városi haszonbérlet, hogy saját érdekükben azonnal, de legkésőbb f. hó 29-én szombat déli 12 óráig jelentkezzenek a városi fő-ügyészi hivatalban.

Orvosi hír. Dr. Göndör Arnold fogorvosi rendelését újból megkezdte. Kossuth-utca 25.

Jön Lady Hamilton!

Ipari munkások jutalmazása. A kereskedelemügyi miniszter ur az ideán, felújítva a régi gyakorlatot, az egy munkaadónál hosszú ideig működő jeles ipari munkásokat ismét nemcsak elismerő oklevéllel, hanem pénzbeli jutalommal (500 korona) is kitüntetni kívánja. Felhívja a kamara azokat a munkaadókat, akik munkásaik megjutalmazását kívánják, hogy a kamarához ezirányú előterjesztésüket augusztus hó 1-ig tegyék meg. A jutalomra való igény előfeltétele: 10—15 évi és megszakítás nélküli tényleges működés az ipari munka körében. Az előterjesztésbe a következő adatokat kéri a kamara felvenni: folyamódó munkás neve és kora, foglalkozása, munkaadójának címe és iparága, az ipari munkában való állandó alkalmaztatásának ideje, mióta van megszakítás nélkül a jelenlegi munkaadónál s a munkáévkekből mennyi van hiteles okmánnyal igazolva. Ajánlatok kisipari és gyári munkások egyaránt. Kereskedelmi és iparkamara.

A debreceni csata évfordulója. A városi tanács elhatározta, hogy augusztus 2-án a debreceni csata évforduló napján fényes ünnepség keretében fogja megkoszorúzni a hősök temetőjében felállított emlékszórot. Az ünnepély rendezésével megbizta dr. Tatay Zoltánt, míg az ünnepi beszédet a város nevében dr. Felméry Ernő tb. aljegyző tartja. A műsor a következő: 1. Himnusz, előadja a katonazenekar. 2. Ünnepi beszéd, tartja dr. Felméry Ernő. 3. Szózat, éneklék az összes dalárdák. 4. Szavaltat, tartja Peleskey Sándor a kollegiumi internátus szeniora. 5. Szabados: Nemzeti Híszkegy, éneklék az összes dalárdák. 6. Az emlékszóbor megkoszorúzása. A város nevében Csóka Samuel polgármester, azután a helyőrség, egyes városi, állami és magán intézmények helyeznek el koszorúkat. 7. Himnusz éneklék az összes dalárdák. Gyülekezés délután 5 órakor a városláza előtt. Az ünnepély 6 órakor kezdődik a hősök temetőjében.

Könyvités a román utlevélnél. A román főkonzulátusnak a rendőrséggel és a külügyminisztériummal egyetértésben sikerült rendezni a vizumkiszolgáltatás kérdését. A hivatalban nagyobb tisztviselőlétszámmal sokkal több utlevelet látta meg a románok, mint eddig. Az utleveleket hetenként kétszer a magyar rendőrség segítségével szedik be és meghatározott napon kell jelentkezni az utlevélért. Azonkívül a román konzulátus megengedte, hogy ha egy családból többen szándékoznak egyszerre utazni, egy utlevéllel lehet megadni az egész család, több személy családára a vizumot. Ennek megfelelően a főkonzulátus utlevélhivatala is egyetlen utlevelet állít ki az egész család számára, mely természetesen olyan fényképekkel van felszerelve, melyek valamennyi utazni szándékozó családtagot ábrázolják.

Iparosok és kereskedők figyelmébe. A kereskedelmi és iparkamara felhívja mindazoknak a figyelmét, akiknek birtokában olyan ingó javak vannak, melyek a háboru alatt megszállott területekről rekvirálás vagy más módon szereztettek, hogy ezeket a m. kir. pénzügyminiszterium XVIII. ügyosztályának való bejelentése céljából hozzák a kamara tudomására. A bejelentés elmulasztása 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik. — **Einökség.**

Halálozások. Lakatos Ferenc r. kath. 1 napos, Vég Erzsébet ref. 11 éves, id. Kéki József kisbirtokos ref. 74 éves, Varga Ferenc földműves ref. 30 éves, Kis Balázs ref. földműves 13 éves, Kovács Erzsébet ref. 17 hónapos, Vakarc Zsuzsanna ref. 82 éves, özv. Lókodi Ferencné Szabó Anna ref. 66 éves, Tóth Gyula ny. közjegyző ref. 62 éves.

Szinház

HETI MŰSOR:

Péntek: Színház. (Székely Z. és Heltay bucsufellépte.)

Szombat: Éva (Voith Ilonka vendégfellépte.)

Vasárnap délután: Boszorkány.

Vasárnap este: Éva. (Voith Ilonka vendégfellépte.)

Hétfő: Sulamith. (Karszemélyzet jutalomjátéka.)

Egyed Lenke bucsuzott tegnap este a Csokonai-színház közönségétől, amely melegen és sokat tapsolta a távozó jeles komikát. Egyed Lenke komikai ereje motívumokban nem volt bőségesen gazdag, sőt kissé érdes is néha, de nagyon közvetlen, mértéktartó és a fővonalakat élesen kiemelni tudó színjátszása mindig kellemesen hatott s emellett, hogy a groteszkumhoz is volt érzéke, a szívből jött derű tette rokonzenessé alakításait. Miat táncmesternő is méltánylandó munkát végzett Egyed Lenke, akiben a Csokonai-színház társulata egy szimpatikus és érdemes tagját veszítette el.

Székely Zizi és Heltay Andor zárják be ma este a bucsufellépések sorát, a Csokonai színház két kiváló fiatal művésze, akiket magához szívt a magyar kultúra áldatlan viszonyai miatt az egyetlen és fő színházi centrum: Budapest, Székely Zizi a Csokonai színház színpadáról indult el és szép tehetsége itt kapta meg a teljes lendületét, Heltay Andor értékes és érdekes színészi egyénisége is a Csokonai-színházban mélyült el és annak színpadán lett színjátszása súlyos értékekben gazdag. A „Szinház”-ban utolsó fellépésük bizonyára két esztendő alatti komoly művészi munkájukhoz méltó keretben fog lefolyni.

Szinház és mozgásházak közleményei:

A Csokonai-színházban pénteken Molnár Ferenc világhírű darabja, **A színház** kerül színpadra. Ez alkalommal bucsuzik **Heltay és Székely Zizi**. A darab főszerepét Kardoss Géza játssza. Fellépnek még Halassy Mária, Rubinyi, Halassy és Egyed Lenke.

Voith Ilonka szombaton és vasárnap **Éva**-ban lép fel először. A budapesti színházak igazgatói versenyeznek, hogy a legjobb és legjobb magyar Carment ki szerződtetheti le előbb. Voith Ilonka ez alkalomból játszik először könnyebb operett-szerepet.

Petrovich és Lóth Ila főszereplésével a Tizennegyedik, 10 felvonásban szombaton az Apollóban.

! ? Gazember ? !

Az utószezon legszenzációsabb filmeseménye az **Atléta király** bemutatója lesz. Heteken át műsoron van a budapesti moziszekecs. Az **Uránia** is megragadta az alkalmat, hogy ezt a grandiózus filmet megszerezze, közönségének bemutassa. A közkezdelt **Luciano Albertini** cirkusz csoport, merész mutatványa ejtik bámulatba a nézőt. E mestermű péntektől vasárnapig lesz műsoron.

A tőzsde

Magyar korona: 35.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2700, Osztrák hitel 763, Angol-Magyar 750, Leszámitoló bank 810, Magyar-Olasz 315, Jelz hitelbank 210, Hazai bank 630, Salgó 22000, Rimamurányi 5425, Köztit 1740, Déli vasút 4250, Államvasút 30000, Keresk. bank 8400, Általános takarékpénztár 1520, Pesti hazai 27000, Borsod-miskolci 5400, Concordia 3575, Budapesti gőz. 8600, Gizella 2800, Hungária 6100, Viktória 15900, Beosini 21000, Kohó 19000, Általános községi 44300, Uríkányi 21000, Adria 19500, Atlantic 3200, Levante 25500, Trust 3925, Gaus-Danubius 185000, Ganz villamos 30500, Lipták 560, Magy. acél 4500, Schlick 1620, Wörner 785, Brassói 8400, Izzó 11800, Spódium 1835, Hazai faterm. 2550, Klotild 4550, Erdő 720, Nasic 17500, Neuschl. Licht 495, Orsz. fa 1300, Telefon 6500.

Valuták

Napoleon 5900—5000, Angol font 6775 6825, Dollár 1648—509, Francia frank 12900—13000, Márka 287—297, Lira 7125 7175, Osztrák k. 415 435, Rubel 3050—3150, Lei 953—963, Szokol 3495 515 Svájci frank 294.50—295.50, Korona dinár 1590—1910, Lengyel marka 25.0—26.00.

Devizák

Amsterdam 605—0, Koppenhága 322.00, —327.00, Krisztiania 260.00—265.00, London 6900—6075, Berlin 289.00—299.00, Milánó 71.00—71.50, Páris 127.00—128.50, Prága 8500 3550, Stockholm 401.00—7.00, Svájc 294.00—295.50, Bécs 407—427, Zágráb 470.00—480.00, Newyork 1549—1569, Varsó 25.00—26.00.

Zürichi zárlat

Berlin 101.50 Holland 204.80, Newyork 52650, London 2343, Páris 4370, Milánó 2407.50, Brüsszel 4230, Prága 1200.00, Budapest 35, Zágráb 165.00, Bukarest — Varsó 8.50, Bécs 17.50, Osztrák lebeljegyzett husz.

Nemesfémpénzek piaca,

Piac szilárd, erős kezek keresték úgy az ezüst mint az aranypénzeket. Ezüst korona 123—25, forint 315—320, 5 koronás 635—40, 20 koronás magyar arany 5800—6050, Napoleon 5750.

Utőtőzsde

Bizakodó hangulat mellett az irányzat határozottan szilárd. Arfolyamok paritás fölé emelkedtek.

Napoleon 6100, dollár 1557, marka 295 lira 7050, osztrák korona 430, lei 1000, szokol 3580, dinár 1910, lengyel marka 26. Bukarest 972.50, London 7070, Berlin 295, Milánó 7200, Svájc 303, Bécs 410.

Terménytőzsde.

Hivatalos árak: Uj buza 76 kg. tiszavidéki 5350—400, egyéb 5300—400, ó buza tiszavidéki 5450—500, egyéb 5400—500, uj rozs 4300—400, takarmány árpa uj ószi 5000—100, ó zab 5800—900, tengeri 5400, repce 110—200, Korpa 3200—3300.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 312 sertés, érkezett 176, eladott 192.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 260—280, könnyű 178—270.

Zártvásárra 135 sertés, érkezett 36, eladott 22.

Árak: zsirsertés fiatal nehéz 266, könnyű 178—250.

Dollárt, ARANY, EZÜST pénzt, más idegen pénzt legdrágábban vesz
Simon Bankiroda DEBRECZEN, Kossuth-u. 11
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szög 15, aztán szavanként 150, vastag betűs szavak 3 K. Vasár és ünneppokon 10 szög 20 korona.

Butorozott

szoba kiadó, szép nagy pálmá, leánderek eladók Török Bálint-u. 25.

Forgács István
művész
Bádóges-u.

2 ajtó

tokkal, ablak, t. karéktűzhely eladó Széchenyi-ut 28. fiztviselőtelep d. u. 3—5 között.

Középkotai

tanulók teljes ellátással az iskolai évre két leányt és fiút elfogad. Teleky-u. 6. Utcái lakás.

Mosott

ócska rongyot vesz bármely mennyiségben lapunk kiadóhivatala

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Sathyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Vassodronykerítés
Stukatur nádfonat
Sodronyagybetét
Kocsi ülések
„Universal” gépfonat
legjobb kivitelben készül
NEUBAUER JÁNOS
nádfonat és sodronyműgyáros,
DEBRECZEN,
Kétmalom-utca 4. szám.

ELADÓ

téglaagyári felszerelések:

Ganz-féle téglaprés, vaspallók, téglafomák, tragacsok stb. Körülbelül 300000 kiégetetlen magla és egy cseréppel fedett épület építési anyagai, a Molnár-féle téglagyárban.

Ertekezhetni: Hajó-u. 2. sz.
Telefon 11—77 és 4—54.

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép, fedél-száraz tűzifa, porosz lemez
azonnali szállításra beszerezhető:

BARTHA fatelepén,
Ispotály-u. 3—c. Telefon 785.

ÓLMOT

keres megvételre
lapunk kiadóhivatala
Piacz-u. 59.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
olesón beszerezni tessék
menni, hol **kevesebb használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy
utca 17.

Jön Lady Hamilton!

Ipari munkások jutalmazása. A kereskedelemügyi miniszter ur az idén, feljuttatva a régi gyakorlatot, az egy munkaadónál hosszú ideig működő jeles ipari munkásokat ismét nemcsak elismerő oklevéllel, hanem pénzbeli jutalommal (500 korona) is kitüntetni kívánja. Felhívja a kamara azokat a munkaadókat, akik munkásaik megjutalmazását kívánják, hogy a kamarához ezirányú előterjesztésüket augusztus hó 1-ig tegyék meg. A jutalomra való igény előfeltétele: 10—15 évi és megszakítás nélküli tényleges működés az ipari munka körében. Az előterjesztésbe a következő adatokat kéri a kamara felvenni: folyamodó munkás neve és kora, foglalkozása, munkaadójának címe és iparága, az ipari munkában való állandó alkalmaztatásának ideje, mióta van megszakítás nélkül a jelenlegi munkaadónál s a munkávétekből mennyi van hiteles okmánnal igazolva. Ajánlatok kisipari és gyári munkások egyaránt. Kereskedelmi és iparkamara.

A debreceni csata évfordulója. A városi tanács elhatározta, hogy augusztus 2-án a debreceni csata évforduló napján fényes ünnepség keretében fogja megkoszorúzni a hősök temetőjében felállított emlékszobrot. Az ünnepély rendezésével megbizta dr. Tatay Zoltánt, míg az ünnepi beszédet a város nevében dr. Felméry Ernő tb. aljegyző tartja. A műsor a következő: 1. Himnusz, előadja a katonazenekar. 2. Ünnepi beszéd, tartja dr. Felméry Ernő. 3. Szózat, éneklék az összes dalárdák. 4. Szózat, tartja Peleskey Sándor a kollegiumi internátus széniora. 5. Szabados: Nemzeti Hírszék, éneklék az összes dalárdák. 6. Az emlékszobor megkoszorúzása. A város nevében Csóka Samuel polgármester, azután a helyőrség, egyes városi, állami és magán intézmények helyeznek el koszorúkat. 7. Himnusz éneklék az összes dalárdák. Gyülekezés délután 5 órakor a városháza előtt. Az ünnepély 6 órakor kezdődik a hősök temetőjében.

Könnnyítés a román utlevélnél. A román főkonzulátusnak a rendőrséggel és a külügyminisztériummal egyetértésben sikerült rendezni a vizumkiszolgáltatás kérdését. A hivatalban nagyobb tisztviselőlétszámmal sokkal több utlevelet láttamoznak a románok, mint eddig. Az utleveleket hetenként kétszer a magyar rendőrség segítségével szedik be és meghatározott napon kell jelentkezni az utlevélért. Azonkívül a román konzulátus megengedte, hogy ha egy családból többen szándékoznak egyszerre utazni, egy utlevélre lehet megadni az egész család, több személy családra a vizumot. Ennek megfelelően a főkonzulátus utlevélhivatala is egyetlen utlevelet állít ki az egész család számára, mely természetesen olyan fényképekkel van felszerelve, melyek valamennyi utazni szándékozó családtagot ábrázolják.

Iparosok és kereskedők figyelmébe. A kereskedelmi és iparkamara felhívja mindazoknak a figyelmét, akiknek birtokában olyan ingó javak vannak, melyek a háboru alatt megszállott területekről rekvirálás vagy más módon szerezettek, hogy ezeket a m. kir. pénzügyminisztérium XVIII. ügyosztályának való bejelentése céljából hozzák a kamara tudomására. A bejelentés elmulasztása 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik. — *Elnökség.*

Halálozások. Lakatos Ferenc r. kath. 1 napos, Vég Erzsébet ref. 11 éves, id. Kéki József kisbirtokos ref. 74 éves, Varga Ferenc földműves ref. 30 éves, Kis Balázs ref. földműves 13 éves, Kovács Erzsébet ref. 17 hónapos, Vakares Zsuzsanna ref. 82 éves, özv. Lókodi Ferencné Szabó Anna ref. 66 éves, Tóth Gyula ny. közjegyző ref. 62 éves.

Szinház

HETI MŰSOR:

Péntek: Színház. (Székely Z. és Heltay bucsufellépte.)

Szombat: Éva (Voith Ilonka vendégfellépte.)

Vasárnap délután: Boszorkány. Vasárnap este: Éva. (Voith Ilonka vendégfellépte.)

Hétfő: Sulamith. (Karszemélyzet jutalomjátéka.)

Egyed Lenke bucsuzott tegnap este a Csokonai-színház közönségétől, amely melegen és sokat tapsolta a távozó jeles komikát. Egyed Lenke komikai ereje motívumokban nem volt bőségesen gazdag, sőt kissé érdes is néha, de nagyon közvetlen, mértéktartó és a fővonalakat élesen kiemelni tudó színjátszása mindig kellemesen hatott s emellett, hogy a groteszkumhoz is volt érzéke, a szívből jött derű tette rokonszenvenné alakításait. Mint táncmesternő is méltánylandó munkát végzett Egyed Lenke, akiben a Csokonai-színház társulata egy szimpatikus és érdemes tagját veszítette el.

Székely Zizi és Heltay Andor zárják be ma este a bucsufellépek sorát, a Csokonai színház két kiváló fiatal művésze, akiket magához szívt a magyar kultúra áldatlan viszonyai miatt az egyetlen és fő színházi centrum: Budapest, Székely Zizi a Csokonai színház színpadáról indult el és szép tehetsége itt kapta meg a teljes lendületet, Heltay Andor értékes és érdekes színészi egyénisége is a Csokonai-színházban mélyült el és annak színpadán lett színjátszása sulyos értékekben gazdag. A „Szinház”-ban utolsó fellépésük bizonyára két esztendő alatti komoly művészi munkájukhoz méltó keretben fog lefolyni.

Szinház és mozgószinházak közleményei:

A Csokonai-színházban pénteken Molnár Ferenc világhírű darabja, **A színház** kerül színre. Ez alkalommal bucsuzik **Heltay és Székely Zizi**. A darab főszerepét Kardoss Géza játssza. Fellépnek még Halassy Mariska, Rubinyi, Halassy és Egyed Lenke.

Voith Ilonka szombaton és vasárnap **Éva**-ban lép fel először. A budapesti színházak igazgatói versenyeznek, hogy a legjobb és legjobb magyar Carment ki szerződheteti le előbb. Voith Ilonka ez alkalomból játszik először könnyebb operett-szerepet.

Petrovich és Lóth Ila főszereplésével a Tizenegyedik, 10 felvonásban szombaton az Apollóban.

! ? Gazember ? !

Az utószezon legszenzációsabb filmeseméye az **Atléta király** bemutatója lesz. Heteken át műsoron van a budapesti moziszekecs. Az **Uránia** is megragadta az alkalmat, hogy ezt a grandiózus filmet megszerezze, közönségének bemutassa. A közkezdelt **Luciano Albertini** cirkusz csoport, merész mutatványa ejtik bámulatba a nézőt. E mesterműv. péntektől vasárnapig lesz műsoron.

A tőzsde

Magyar korona: 35.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2700, Osztrák hitel 763, Angol-Magyar 750, Leszámitoló bank 810, Magyar-Olasz 315, Jelz hitelbank 210, Hazai bank 630, Salgó 22000, Rimamurányi 5425, Köztú 1740, Déli vasút 4250, Államvasut 30000, Keresk. bank 8400, Általános takaréksz. 1520, Pesti hazai 27000, Borsod-miskolci 5400, Concordia 3575, Budapesti gőz. 8600, Gizella 2800, Hungária 6100, Viktória 15900, Beocsini 21000, Kőb. 19000, Általános község 44300, Urikányi 21000, Adria 19500, Atlantic 3200, Levante 25500, Trust 3925, Ganz-Danubius 18500, Ganz villamos 30500, Lipták 560, Magy. ac. l. 4500, Schlick 1620, Wörner 785, Brassói 8400, Izzó 11800, Spódium 1835, Hazai faterm. 2550, Klótid 4550, Erdő 720, Nasic 17500, Neuschl. Licht. 495, Orsz. fa 1300, Telefon 6500.

Valuták

Napoleon 5900—5000, Angol font 6775 6825, Dollár 1548—509, Francia frank 12900—13000, Márka 287—297, Lira 7125 7175, J. z. t. k. 415 435, Rubel 3050—3150, Lei 953—963, Szokol 3495 515 Svájci frank 294.50—295.50, Korona dinár 1590—1910, Lengyel marka 25.0—26.00.

Devizák

Amsterdam 605—0, Koppenhága 322.00, —327.00, Krisztiania 260.00—265.00, London 6900—6075, Berlin 289.00—299.00, Milánó 71.00—71.50, Páris 127.00—128.50, Prága 8500 3550, Stockholm 401.00—7.00, Svájc 294.00—295.50, Bécs 407—427, Zágráb 470.00—480.00, Newyork 1549—1569, Varsó 25.00—26.00.

Zürichi zárlat

Berlin 101.50 Holland 204.80, Newyork 52650, London 2343, Páris 4370, Milánó 2407.50, Brüsszel 4230, Prága 1200.00, Budapest 35, Zágráb 165.00, Bukarest — Varsó 8.50, Bécs 17.50, Osztrák lebélyezett husz.

N. mestémpénzek piaca,

Piac szilárd, erős kezek keresték úgy az ezüst mint az aranyérméket. Ezüst korona 123—25, forint 315—320, 5 koronás 635—40, 20 koronás magyar arany 5800—6050, Napoleon 5750.

Utőtőzsde

Bizakodó hangulat mellett az irányzat határozottan szilárd. Arfolyamok paritás fölé emelkedtek.

Napoleon 6100, dollár 1557, marka 295 lira 7050, osztrák korona 430, lei 1000, szokol 3580, dinár 1910, lengyel marka 26. Bukarest 972.50, London 7070, Berlin 295, Milánó 7200, Svájc 303, Bécs 410.

Terménytőzsde.

Hivatalos árak: Uj buza 76 kg. tiszavidéki 5350—400, egyéb 5300—400, ó buza tiszavidéki 5450—500, egyéb 5400—500, uj rozs 4300—400, takarmány árpa uj őszi 5000—100, ó zab 5800—900, tengeri 5400, repce 110—200, Korpá 3200—3300.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 312 sertés, érkezett 176, eladatott 192.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 260—280, könnyű 178—270.

Zártvásárra 135 sertés, érkezett 36, eladatott 22.

Árak: zsirsertés fiatal nehéz 266, könnyű 178—250.

Dollárt, ARANY, EZÜST pénzt, más idegen pénzt legdrágábban vesz **Simon Bankiroda DEBRECZEN, Róssuth-u. 11** Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Vassodronykerítés Stukatur nádfonat Sodronyágybetét Kocsi ülések

„Universál” gépfonat

legjobb kivitelben készüli

NEUBAUER JÁNOS

nádfonat és sodronyműgyáros,

DEBRECZEN,

Kétmalom-utca 4. szám.

ELADÓ

tégla gyári felszerelések:

Ganz-féle tégla prés, vaspallók, tégla formák, tragacsok stb. Körülbelül 300000 kiégetetlen mágla és egy cseréppel fedett épület építési anyagai, a Molnár-féle tégla gyárban.

Értekezhetni: Hajó-u. 2. sz.

Telefon 11—77 és 4—54.

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép, fedél- száraz tűzifa, porosz lemez azonnali szállításra beszerezhető:

BARTHA fatelepén, Ispotály-u. 3—c. Telefon 785.

ÓLMOT

keres megvételre lapunk kiadóhivatala Piacz-u. 59.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ olesón beszerezni tessék VÉGHEZ menni, hol kevésbé használt finom férfi ruhák állandóan kaphatók. Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy utca 17.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szög 15, aztán szavanként 150, vastag betűs szavak 3 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szög 20 korona.

Butorozott

szoba kiadó, szép nagy pálmá, leánderek eladók Török Bálint-u. 25.

Forgács István művészt Bádógos-u.

2 ajtó

tokkal, ablak, t. karéktűzhely eladó Széchenyi-ut 28. Tisztviselőtelep d. u. 3—5 között.

Középsiskolai

tanulók teljes ellátással az iskolai évre két leányt és fiút elfogad. Teleky-u. 6. Utcai lakás.

Mosott

ócska rongyot vesz bármely mennyiségben lapunk kiadóhivatala

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I. Szentnyári-utca 22. Telefon 1365.